

PS 112

ИСТОРИЯ НА ПСИХОЛОГИЯТА

Актуал.: Протокол №5/28.09.22г. на УНС-ЦХН

Лектор: проф.д-р Татяна Коцева

АНОТАЦИЯ

Целта на курса по История на психологията е да запознае студентите с основните идеи в историческото развитие на световната психологическа наука. Представени са понятия, идеи и теории, вплътени в най-важните школи и течения на психологията. Теоретичните подходи и концепти се разглеждат от гледна точка на социалния контекст, както и от гледната точка на достиженията и дефицитите в научното познание в съответния период. Отделено е място и на българската психология и на нейния принос в процеса на формиране на световната психологическа наука.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

След завършване на курса се очаква студентите да познават основните понятия, идеи и теории и свързаните с тях психологически направления и теории, както и да са запознати с жизнения път и научното дело на най-изтъкнатите техни представители. Към всяка лекция са приложени списък с основни понятия.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината е въвеждаща в специалност Психология и няма изисквания за предварително слушане на други дисциплини.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				задочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	Общ
ОКС-бакалавър Психология	Задължителна	5	25	25		50	25		25	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

ИСТОРИЯ НА ПСИХОЛОГИЯТА

Лекции

Тема 1. Предмет и същност на историята на психологията. Персоналистичен и натуралистичен подход. Ролята на Zeitgeist за формиране на идеите. Психологически школи. 2 ч.

Тема 2. Обособяване на психологията като самостоятелна наука. Вилхелм Вунт - първа лаборатория по психология; методът на интроспекцията. Херман Ебингхаус – изследване на паметта. Франц Brentano – интенцията. 2 ч.

Тема 3. Системна интроспекция: Вюрцбургска лаборатория (Освалд Кюлпе) и Корнелска лаборатория (Едуард Титчнър). Предмет и задачи на психологията. Критики на структурализма. 1 ч.

Тема 4. Развитие на психологията в България през първата половина на 20 век – Н. Алексиев, Сп. Казанджиев, развитие на фройдизма (И. Кинкел, Мл. Николов), материалистични възгледи (Т. Павлов, С. Гановски), социална психология и народопсихология – И. Хаджийски. 1 ч.

Тема 5. Изследванията на И.П. Павлов и В. М. Бехтерев: влияния върху бихейвиоризма. 2 ч.

Тема 6. Гещалтпсихология (Макс Вертхаймер, Курт Кофка, Волфанг Кьолер). Теория на полето на Курт Левин. 2 ч.

Тема 7. Предбихейвиоризъм – Едуард Торндайк. Класически бихейвиоризъм - категорията действие; стимул и реакция (Джон Уотсън). Необихейвиоризъм; теорията за ученето (Едуард Толман, Баръс Скинър). 2 ч.

Тема 8. Социобихейвиоризъм. Теория за социалното научаване (Албърт Бандура). Локус на контрол (Джулиън Ротър). 1 ч.

Тема 9. Зигмунд Фройд – възникване и развитие на психоанализата. Концепция за безсъзнателното; анализ на сънищата; етапи на психосексуалното развитие, структура на личността; психоанализата като метод за лечение. 2 ч.

Тема 10. Аналитична психология - Карл Густав Юнг. Колективното несъзнавано; архетипове; екстраверсия – интроверсия; психологически типове. 2 ч.

Тема 11. Индивидуална психология – Алфред Адлер. Комплекс за малоценност; жизнен стил; поредност на раждането. 2 ч.

Тема 12. Неофройдизъм. Его-психология (Ана Фройд). Теория за обектните отношения (Мелани Клайн, Доналд Уиникът). Базисна тревожност (Карен Хорни). 1 ч.

Тема 13. Хуманистична психология - себеактуализацията (Ейбрахам Маслоу, Карл Роджърс). 2 ч.

Тема 14. Екзистенциална психология (В. Франкъл). Позитивна психология (М.Селигман). 2 ч.

Тема 15. Хуманистична психоанализа. Ерих Фром. 1 ч.

Семинари

Студентите представят текстове от посочени по списък от преподавателя автори и произведения. Списъкът включва текстове от К. Г. Юнг, А. Адлер, З. Фройд, К. Хорни, А. Фройд, Е. Маслоу, В. Франкъл, Е. Фром, Б. Скинър, К. Кофка, В. Кьолер, Сп. Казанджиев и др. Студентите представят както основни моменти в биографиите на учените, така и основни идеи и понятия в текстовете. Допълнително, студентите разглеждат приложения на основни идеи подходи в психологията към практически ситуации в ежедневието като се базират на книгата на С. Томли „Какво би направил

Фройд? : Как най-изтъкнатите психотерапевти биха разрешили ежедневните ви проблеми“. София : Книгомания, 2018

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценката по дисциплината „История на психологията“ се формира от два компонента:

- Активно участие в лекционните часове и семинарните часове с презентации – 30% от крайната оценка
- Изготвяне на подробен КОНСПЕКТ на оригинален текст на класик в психологията – 70% от крайната оценка. Списъкът за избор на автор и текст се дават от преподавателя. Конспектът включва: А. Кратко представяне на текста – 6-7 страници; Б. Основни термини – 1 страница; В. Лично отношения към прочетения текст – 1 страница. Общ обем на конспекта – 9-10 страници.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

- Адлер, А. (2007) Човекознание. С. „ИК Здраве и щастие“.
- Адлер, А. (2019) Индивидуална психология: Практика и теория, том 1, „ИК Здраве и щастие“.
- Адлер, А. (2019) Индивидуална психология: Практика и теория, том 2, „ИК Здраве и щастие“.
- Александров, П. (2005) История на психологията. Варна
- Вундт, В. (1980) Очерки психологии. М.
- Енциклопедия по психология и поведенческа наука, (2008) ред. Р. Корсини, Изд. Наука и изкуство
- История на психологическата мисъл. (1999) Христоматия. С.
- История на психологическата мисъл. (2000) Христоматия. С.
- Клайн, М., Любов, завист, благодарност, (2005) Изд. Лик
- Мавродиев, С. (2015) История на психологията . УИ „Н. Рилски“. Благоевград
- Маслоу, Е. (2010) Мотивация и личност. С., Кибеа.
- Михалчев, Д. (2002) Лекции по обща психология. С.
- Народопсихология на българите. (1984) Антология. С.
- Петровский, А. и Ярошевский, М. (1994) История психологии. М.
- Ратнер, Й. (2006) Психоанализа Класиците, Изд. Кибеа
- Роджърс, К. (2015) Начин да бъдеш. С. Изд. „Изток-Запад“
- Скинър, Б. (2017) Отвъд свободата и достойнството. С. Изток-Запад
- Стоун, Ъ. (2018). Страстите на разума. Роман за живота на З. Фройд. София, Ера
- Шулц, Д. (2004) Психология на растежа: модели на здравата личност, София, Изд. Наука и изкуство.
- Шулц, Д., Шулц, С. Е. (2006) История на модерната психология. София, изд. Наука и изкуство.
- Франкъл, В. (2017) Психотерапия и екзистенциализъм, София, изд. Лега Артис
- Франкъл, В. (2020) Човекът в търсене на смисъл, София: Хермес.
- Фройд, З. (2013) Лекции за въведение в психоанализата, София, Изд. Колибри
- Фройд, З. (2014) Психология на несъзнаваното. С. Колибри
- Фройд, З. (2020) Тълкуване на сънищата. С. Колибри
- Фройд, А. (2017) Егото и защитните механизми. София, Изток-Запад.
- Фром, Е. (2003) Кризата на психоанализата., Изд. „Захарий Стоянов“, С.
- Фром, Е. (2004) Душевно здравото общество, Изд. „Захарий Стоянов“
- Фром, Е. (2005) Човекът за самия себе си, Изд. „Захарий Стоянов“, С.
- Фром, Е. (2005) Бягство от свободата, Изд. „Захарий Стоянов“
- Фром, Е. (2019) Изкуството да обичаш, Изд. Сиела
- Фром, Е. (2020) Анатомия на човешката деструктивност, Изд. „Захарий Стоянов“
- Хорни, К. (1996). Женска психология. С Изд. Евразия
- Хорни, К. (1998). Самоанализ. С. Изд. Евразия
- Чалдини, Р. (2005) Влиянието. Психология на убеждаването, София, „Изток-Запад“
- Юнг, К. Г. (2013) За основите на аналитичната психология. София, Лега Артис

Юнг, К.Г. (2015) Човекът и неговите символи. София, Лега Артис
Юнг, К.Г. (2015) Скритият Аз. София, Хермес
Юнг, К.Г. (2016) Психологически типове. София, Лега Артис
Юнг, К.Г. (2019) Червената книга. София Изток-Запад

ЦЕНТЪР ПО ХУМАНИТАРНИ НАУКИ

ИЗПИТЕН ВЪПРОСНИК

PS112

ИСТОРИЯ НА ПСИХОЛОГИЯТА

Лектор: проф. д-р Татяна Коцева

Тема 1. Предмет и същност на историята на психологията. Персоналистичен и натуралистичен подход. Ролята на Zeitgeist за формиране на идеите. Психологически школи.

Тема 2. Обособяване на психологията като самостоятелна наука. Вилхелм Вунт - първа лаборатория по психология; методът на интроспекцията. Херман Ебингхаус – изследване на паметта. Франц Brentano – интенцията.

Тема 3. Системна интроспекция: Вюрцбургска лаборатория (Освалд Кюлпе) и Корнелска лаборатория (Едуард Титчнър). Предмет и задачи на психологията. Критики на структурализма.

Тема 4. Развитие на психологията в България през първата половина на 20 век – Н. Алексиев, Сп. Казанджиев, развитие на фройдизма (И. Кинкел, Мл. Николов), материалистични възгледи (Т. Павлов, С. Гановски), социална психология и народопсихология – И. Хаджийски.

Тема 5. Изследванията на И.П. Павлов и В. М. Бехтерев: влияния върху бихейвиоризма.

Тема 6. Гещалтпсихология (Макс Вертхаймер, Курт Кофка, Волфанг Кюлер). Теория на полето на Курт Левин.

Тема 7. Предбихейвиоризъм – Едуард Торндайк. Класически бихейвиоризъм - категорията действие; стимул и реакция (Джон Уотсън). Необихейвиоризъм; теорията за ученето (Едуард Толман, Баръс Скинър).

Тема 8. Социобихейвиоризъм. Теория за социалното научаване (Албърт Бандура). Локус на контрол (Джулиън Ротър).

Тема 9. Зигмунд Фройд – възникване и развитие на психоанализата. Концепция за безсъзнателното; анализ на сънищата; етапи на психосексуалното развитие, структура на личността; психоанализата като метод за лечение.

Тема 10. Аналитична психология - Карл Густав Юнг. Колективното несъзнавано; архетипове; екстраверсия – интроверсия; психологически типове.

Тема 11. Индивидуална психология – Алфред Адлер. Комплекс за малоценност; жизнен стил; поредност на раждането.

Тема 12. Неофройдизъм. Его-психология (Ана Фройд). Теория за обектните отношения (Мелани Клайн, Доналд Уиникът). Базисна тревожност (Карен Хорни).

Тема 13. Хуманистична психология - себеактуализацията (Ейбрахам Маслоу, Карл Роджърс).

Тема 14. Екзистенциална психология (В. Франкъл). Позитивна психология (М. Селигман).

Тема 15. Хуманистична психоанализа. Ерих Фром.